

Sygn. akt II DO 48/22

POSTANOWIENIE

Dnia 15 czerwca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Wygoda

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 15 czerwca 2022 r., wniosku M. Z. – prokuratora Prokuratury Rejonowej w Ł., o wyłączenie sędziów orzekających w sprawie sygn. II DIZ 2/22, wskazującego na okoliczność mogącą wywołać uzasadnioną wątpliwość co ich bezstronności w sprawie sygn. II DIZ 2/22, w trybie art. 41 § 1 k.p.k. na podstawie art. 42 § 4 k.p.k.,

postanowił:

wniosku nie uwzględnić.

UZASADNIENIE

W dniu 12 stycznia 2022 r. Prezes Sądu Najwyższego kierujący pracą Izby Dyscyplinarnej wydał zarządzenie o wyznaczeniu trzyosobowego składu orzekającego w osobach sędziów Sądu Najwyższego: Konrada Wytrykowskiego (przewodniczący i sprawozdawca), Pawła Zuberta i Małgorzaty Bednarek do rozpoznania sprawy sygn. II DIZ 2/22, dot. rozpoznania zażaleń obwinionego oraz Naczelnika Wydziału Spraw Wewnętrznych Prokuratury Krajowej na uchwałę Sądu Najwyższego – Izby Dyscyplinarnej z dnia 7 października 2021 r. sygn. akt I DI 34/21 zezwalającą na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej M. Z.– prokuratora Prokuratury Rejonowej w Ł., za szereg przestępstw z art. 286 § 1 k.k. na szkodę pracowników prokuratury oraz za przestępstwo z art. 270 k.k. (k. 274). Z treści wniosku o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej skierowanego w związku ze śledztwem Wydziału Spraw Wewnętrznych Prokuratury Krajowej sygn. PK XIV Ds [...], którego dotyczyła ww. uchwała wynika, iż czyny, o których mowa we wniosku, miały zostać popełnione w okresie od 2010 r. do marca 2018 r.

W dniu 21 lutego 2022 r. przewodniczący składu orzekającego wydał zarządzenie w sprawie sygn. II DIZ 2/22, o wyznaczeniu terminu posiedzenia na 25 maja 2022 r. (k. 279).

Na posiedzeniu Sądu Najwyższego – Izby Dyscyplinarnej, 25 maja 2022 r. w sprawie sygn. II DIZ 2/22, przewodniczący m.in. poinformował, iż do Sądu Najwyższego w dniu poprzedzającym owo posiedzenie wpłynął wniosek prokuratora M. Z. o wyłączenie sędziów orzekających w sprawie sygn. II DIZ 2/22: Konrada Wytrykowskiego i Pawła Zuberta, który do czasu rozpoczęcia posiedzenia nie został rozpoznany. Na posiedzeniu, o którym mowa powyżej, Sąd Najwyższy postanowił, aby odroczyć posiedzenie na termin wyznaczony z urzędu, z uwagi na fakt, iż wniosek o wyłączenie członków składu orzekającego, nie został rozpoznany do czasu rozpoczęcia posiedzenia w sprawie sygn. II DIZ 2/22, co uniemożliwiło wówczas jej rozpoznanie (k. 292).

W wywiedzionym przez siebie wniosku z dnia 23 maja 2022 r., o którym mowa powyżej, prokurator M. Z. wniósł o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego Pawła Zuberta i sędziego Sądu Najwyższego Konrada Wytrykowskiego. Uzasadniając wniosek prokurator M. Z. wskazał m.in., iż: „sędzia Paweł Zubert aż dwukrotnie orzekał w sprawach o sygn. akt I DO 31/19 i sygn. akt I DO 38/20 – również w postępowaniach odwoławczych, których materiał procesowy w bardzo dużym stopniu był tożsamy z materiałem procesowym w sprawie sygn. akt II DIZ 2/22 (I DI 34/21). Za każdym razem, orzekając w postępowaniach o sygn. akt I DO 31/19 i I DO 38/20 sędzia Paweł Zubert, po zapoznaniu się z materiałami tychże spraw, orzekał o utrzymaniu w mocy zaskarżonych postanowień stwierdzając, że: >zgromadzony materiał dowodowy wskazuje natomiast, że zachodzi wysokie prawdopodobieństwo popełnienia przez prokuratora M. Z. zarzucanych mu deliktów dyscyplinarnych<. Dwukrotne orzekania w wyżej wymienionych sprawach, w oparciu o niemalże tożsamy materiał procesowy wywołuje po mojej stronie uzasadnioną obawę, że zaistniały okoliczności mogące wywołać wątpliwości co do bezstronności sędziego Pawła Zuberta orzekającego w sprawie sygn. II DIZ 2/22” (k.293v).

W odniesieniu do sędziego Konrada Wytrykowskiego, w uzasadnieniu wniosku o wyłączenie, wnioskodawca wskazał, iż: „niemalże tożsame wątpliwości dotyczą sędziego Konrada Wytrykowskiego, z tą różnicą, że sędzia Konrad

Wytrykowski orzekał nie dwukrotnie, lecz jednokrotnie w sprawie I DO 38/20 (wspólnie z sędzią Pawłem Zubertem), lecz podobnie jak sędzia Paweł Zubert uczynił to w oparciu o materiał dowodowy niemalże tożsamy z materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie II DIZ 2/22” (k. 294).

Sprawa sygn. II DO 31/19, którą wnioskodawca mylnie określa jako sprawę sygn. I DO 31/19, została rozpoznana przez Sąd Najwyższy na posiedzeniu 11 grudnia 2019 r., w składzie: SSN Ryszard Witkowski, SSN Paweł Zubert oraz Ławnik SN Bogdan Gutowski i dotyczyła odwołania wniesionego przez obwinionego prokuratora M. Z. od postanowienia Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym z 19 lipca 2019 r. sygn. akt PK I SD [...] przedłużającego zawieszenie w czynnościach służbowych prokuratora M. Z. w związku ze śledztwem Prokuratury Okręgowej w Sieradzu sygn. PO I Ds [...] w sprawie dopuszczenia się przez M. Z. czynów wyczerpujących znamiona przestępstw z art. 286 § 1 k.k. i art. 270 § 1 k.k. mających mieć miejsce w okresie od 2010 r. do marca 2018 r. w Ł., na dalszy niezbędny okres to jest do dnia 27 stycznia 2020 r.

Sprawa sygn. II DO 38/20, która wnioskodawca mylnie określił jako sprawę sygn. I DO 38/20, została natomiast rozpoznana przez Sąd Najwyższy na posiedzeniu 7 lipca 2020 r. w składzie SSN Paweł Zubert, SSN Konrad Wytrykowski oraz Ławnik SN Magdalena Wiszniewska i dotyczyła odwołania obwinionego od postanowienia Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym z 21 stycznia 2020 r. sygn. PK I SD [...] przedłużającego zawieszenie w czynnościach służbowych prokuratora M. Z. na dalszy niezbędny okres, to jest do dnia 27 lipca 2020 r., w związku z uzasadnionym podejrzeniem popełnienia przestępstw z art. 286 § 1 k.k. i art. 270 § 1 k.k., które miały zostać popełnione w okresie od 2010 r. do marca 2018 r. w Ł., i które to są przedmiotem postępowania Wydziału Spraw Wewnętrznych Prokuratury Krajowej, sygn. PK XIV Ds. [...],

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek prokuratora M. Z. uznać należało za bezzasadny i jako taki nie zasługujący na uwzględnienie. Na wstępie Sąd Najwyższy przypomina, iż instytucja wyłączenia sędziego zawarta w art. 41 § 1 k.p.k. dotyczy sytuacji, w których zaistniały okoliczności tego rodzaju, że mogłyby wywołać uzasadnioną wątpliwość

co do jego bezstronności w sprawie. Zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego: „Wątpliwość co do bezstronności sędziego musi mieć charakter obiektywny, uzasadniony okolicznościami konkretnego stanu faktycznego. Musi zachodzić zewnętrzne, uzasadnione przekonanie, że bezstronność sędziego w danej sprawie jest wątpliwa czy zagrożona (postanowienie Sądu Najwyższego z 5 stycznia 2021 r., sygn. akt. I DO 61/20, LEX nr: 3169319, wyrok Sądu Najwyższego z 17 października 2013 r. sygn. akt IV KK182/13, LEX nr: 1388231), „Wątpliwość co do bezstronności sędziego musi istnieć obiektywnie (...) a nie być tylko subiektywnym przekonaniem określonej osoby” (postanowienie Sądu Najwyższego z 11 stycznia 2012 r., sygn. akt. III KK 214/11 LEX nr: 1135690).

Sąd Najwyższy w pełni akceptuje poglądy doktryny oraz orzecznictwo Sądu Najwyższego i Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, że nie jest tak, iż jakiegokolwiek kontakt sędziego z daną sprawą lub stroną postępowania „musi skutkować automatycznym i zasadnym zarzutem o stronnictwo (...) Nie może rodzić wątpliwości odnośnie bezstronności sądu fakt znajomości przez sędziego akt sprawy przed jej rozpoczęciem” (J. Skorupka. Kodeks postępowania karnego. Komentarz. Warszawa 2015. s. 163, nb. 11 i cyt. tam orzecznictwo ETPCZ).

Fakt, że SSN Paweł Zubert i SSN Konrad Wytrykowski w przeszłości wobec prokuratora M. Z. współorzekali wraz z innym sędzią w Izbie Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego o zawieszeniu go w obowiązkach służbowych, nie daje podstaw, aby uznać ich automatycznie za *iudex suspectus*, w postępowaniu rozstrzygającym w przedmiocie wyrażenia zgody na pociągnięcie prokuratora M. Z. do odpowiedzialności karnej. Podobnie jak fakt uprzedniego orzekania przez sędziego w przedmiocie tymczasowego aresztowania, nie skutkuje koniecznością wyłączenia tegoż sędziego w oparciu o przepis z art. 41 k.p.k. od udziału w sprawie, w której oskarżonym będzie osoba wcześniej w tym samym postępowaniu przez tegoż sędziego tymczasowo aresztowana, (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 stycznia 2022 r., sygn. I DSK 16/21, LEX nr: 334596; wyrok Sądu Najwyższego z 14 stycznia 2010 r., sygn. V KK 235/09, LEX nr: 577964; postanowienie Sądu Najwyższego z 27 maja 2021 r., sygn. I KO 1/21, LEX nr: 3316875).

W ocenie Sądu Najwyższego orzekającego w niniejszym postępowaniu przywołane powyżej poglądy Sądu Najwyższego, co do niemożliwości przyjęcia, że

wyłączenie sędziego od udziału w sprawie głównej tj. rozstrzygającej w winie lub karze oskarżonego winno nastąpić już tylko na tej podstawie, że ów sędzia brał wcześniej udział w wydaniu postanowienia o zastosowaniu tymczasowego aresztowania, *mutatis mutandis* zachowuje aktualność w odniesieniu do oceny bezstronności sędziego orzekającego w przedmiocie wyrażenia zgody na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej prokuratora, co do którego ów sędzia orzekł wcześniej o zawieszeniu w czynnościach służbowych, na podstawie art. 150 § 4 i 5 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. Prawo o prokuraturze (Dz.U.2022.1247 t.j). W przypadku podejmowania decyzji w przedmiocie zawieszenia w czynnościach służbowych prokuratora sąd nie wypowiada się przecież w przedmiocie zgromadzonych w toku postępowania dyscyplinarnego dowodów, ale bada czy charakter zarzuconego obwinionemu prokuratorowi przewinienia uzasadnia natychmiastowe odsunięcie go od obowiązków służbowych ze względu na potrzebę ochrony wizerunku urzędu prokuratorskiego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 27 października 2020 r., sygn. II DO 97/20, LEX nr: 3077383; postanowienie Sądu Najwyższego z 11 sierpnia 2020 r., sygn. II DO 5/20, LEX nr: 3301348). Natomiast rozstrzygając w przedmiocie wyrażenia zgody na uchylenie immunitetu prokuratorskiego, sąd dyscyplinarny bada czy przedłożony przez wnioskodawcę materiał dowodowy, w sposób co najmniej dostateczny uprawdopodabnia fakt popełnienia przez prokuratora wskazanego we wniosku przestępstwa. Zajęcie zatem stanowiska przez sędziego w ramach wykonywania obowiązków orzeczniczych co do potrzeby zawieszenia w czynnościach służbowych prokuratora z uwagi na charakter przedstawionych mu zarzutów dyscyplinarnych nie może być utożsamiane z wyrażeniem swojego zapatrywania co do możliwości wyrażenia zgody na pociągnięcie owego „zawieszonego” w czynnościach służbowych prokuratora do odpowiedzialności karnej, a zatem nie przesądza o konieczności wyłączenie sędziego z udziału w sprawie w przedmiocie wyrażenia zgody na uchylenie immunitetu prokuratorskiego.

Z tych tez powodów Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji.